

DIENST

Centrale Diaconale Conferentie 2006

Afzetten of ontheffing verlenen

Diaconale ouderling of pastorale diaken

Armoede uit de wereld!

54e jaargang nummer 4

**augustus
2006**

In dit nummer

95
Redactioneel

Rien van Dongen

87
CDC 2006

Solidariteit in kerk en samenleving

Jan Kuiper

105
Gemeente en ambt

Geloven en dienen

Dirk-Albert Prins

110
Gemeenteopbouw

Bereidheidscongres 2006

112
Bijbel op bezoek

Waar begin je aan?

Corné Alderliesten

113
Kerkrecht

Afzetten of ontheffing
verlenen?

Kornelis Harmannij

116
Diaconaat

Armoede uit de wereld!

117
Diaconaal Steunpunt
Mededelingen

Dirk-Albert Prins

120
Column

Verantwoordelijkheid

Pieters

DIENST

54e jaargang 2006

nummer 4

augustus 2006

DIENST geeft concrete toerusting en ondersteuning, gericht op de dagelijkse praktijk in de gemeente, ten behoeve van bijzondere pastorale en/of diaconale taken in de gemeente. DIENST richt zich op ambtsdragers, predikanten, kerkelijk werkers en het gemeentepastoraat/diaconaat binnen de gereformeerde kerken (vrijgemaakt).

Redactie:

Er staat een vacature open!
Peter van de Kamp, Zwolle
Rien van Dongen, eindredacteur
Hans Meerveld, Hasselt
Jacqueline van der Ziel-Visser, Zwolle

Redactiesecretariaat:

Ebel Geertsema
Kameelvlinder 16
3822 AR Amersfoort
Telefoon: (033) 480 16 60
E-mail: ebel@geertsema.com

Administratie:

J.A. Kieft-Boersema
Catharinadaal 33, 6715 KA Ede
fax (084) 716 54 15
E-mail: administratie.dienst@kiefte.net

Nieuwe abonnees en adreswijzingen dienen **schriftelijk** aan de administratie doorgegeven te worden.

Betaling van abonnementsgeld te voldoen na ontvangst van acceptgiro of factuur.

Abonnementsprijs: € 7,20 per jaar.

Gironummer 4921087
t.n.v. Stichting Dienst, Ede

Artikelen uit Dienst zijn op cassette beschikbaar voor mensen die een leeshandicap hebben.

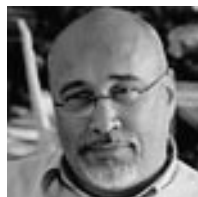
Info: Stichting De Luisterpost / Bralectah, Zwolle
(038 - 427 04 48). E-mail: lpb@gbouw.nl

ISSN 0167 - 2401

Artikelen in Dienst zijn digitaal
beschikbaar via de website:
www.blad-dienst.nl

Redactioneel

Rien van Dongen

Een beetje lastig, die vakantiespreiding. Als in de ene regio men weer helemaal aan de slag is, ligt de andere regio nog helemaal stil en geniet nog van welverdiende rust. Voor een landelijk verschijnend blad als Dienst is dat een lastig punt. De verslaggeving van de CDC wilde we niet te lang laten wachten. Maar Dienst moet ook weer niet midden in de vakantie op de mat liggen. En ook willen we u toch nog even wijzen op het Bereidheidscongres, kortom... een nieuwe Dienst!

De afgelopen nummers waren behoorlijk gericht op het ouderlingenwerk. Dit nummer heeft een wat meer diaconaal aspect. Het geeft aan waar we naar streven, toerusting in evenwicht voor alle ambtsdragers en werkers in de kerk.

Nieuwe aspecten

Als je de achtereenvolgende nummers van Dienst eens doorbladert, zie je enerzijds artikelen die in evenwicht zijn als het gaat om de uw toerusting. Toch ontbreken ook wel eens wat aspecten. Waar op het gebied van het ouderlingenwerk veel aandacht wordt gegeven aan vooral zaken rond pastoraat en bestuur, mist de ondersteuning die zij geven aan het werken van de predikant. In volgende nummers zal dat als thema verder worden uitgewerkt.

Zoals gezegd, veel wordt geschreven over pastoraat. Maar is ook duidelijk hoe pastoraat en diaconaat zich met elkaar verhouden. In dit nummer geeft Dirk-Albert Prins, de diaconaal consultant daar aandacht aan.

Eveneens in een volgend nummer zal het aspect van ambtsdrager en werkdruk aan de orde komen. Wat mag de gemeente van haar ambtsdragers verwachten, maar ook: overvragen we deze bijzondere vrijwilligers niet?

Bijbel op bezoek

Een korte blik in de plannen van de re-

dactie. Graag willen we de werkers in de kerk dienen met adequaat materiaal. Ter ondersteuning en voorbereiding met betrekking tot het werk dat in de kerk gedaan mag worden.

Maar er is gelukkig meer. De werker in de kerk kan immers niet zonder zijn Bijbel. Die Bijbel zal open gaan voordat je op bezoek gaat in je wijk, voordat je naar de kerkenraadsvergadering gaat, als je op huisbezoek bent, tijdens de vergadering etc. Je kunt niet zonder Bijbel, dat is je bron waaruit je put. De vaste rubriek Bijbel op bezoek wil daarvoor toerusting geven. Gewone, praktische handvatten.

In de afgelopen nummers van Dienst werd deze rubriek verzorgd door Maurits Oldenhuis. Waarvoor dank! Vanaf dit nummer wordt de fakkel overgenomen door Corné Alderliesten. We hopen dat hij inspiratie weet te vinden om u te inspireren.

CDC 2006

Verder staat in dit nummer de verslaggeving van de Centrale Diaconale Conferentie 2006 in het middelpunt. Elk jaar weer trekt een horde diakenen op om zich te laten inpraten op hun dag. Maar ook om ervaringen uit te wisselen, samen na te denken over actueel diaken-schap. Een uitgebreide sfeertekening kunt u daarvan lezen.

Veel leesplezier!

CDC 2006

Solidariteit in kerk en samenleving

Jan Kuiper

Zijn we hier op een vakbondsvergadering terecht gekomen? Solidariteit is een woord dat je normaal daar zou verwachten. Het is ook een politiek thema: Jan Marijnissen van de Socialistische Partij schermt ermee. Zij kennen de campagne Red de solidariteit, vanwege de afbraakplannen van het kabinet Balkenende II. Het zou ook een slogan kunnen zijn van het kabinet zelf. Maar is het een onderwerp voor diakenen? Hebben die de handen niet vol aan hun kerntaak binnen de gemeente? Of hoort die solidariteit juist bij de kerntaak.

Geluiden te horen op de 114^e centrale Diaconale conferentie. Op 10 juni 2006 is die gehouden in de prachtige nieuwe kerk van Wezep: het Noorderlicht. Het was op een warme dag aangenaam toeven in een koele kerk. Dat kan ook niet anders met die naam:

Dit onvoorstelbaar mooie natuurverschijnsel wordt beschreven als een band van licht, in de wonderlijkste kleurschakeringen, die het donker van de nacht wegtrekt. Treffend is de overeenkomst met de woorden uit de bijbel, uit 1 Petrus 2:9, dat iedereen die in Christus gelooft, niet langer in het donker van de nacht hoeft te leven, maar geroepen wordt tot het leven in Zijn wonderbaar Licht.

Een citaat van de website van de gereformeerde kerk van Wezep, waarbij zij bovendien uitleggen dat er bewust voor gekozen is om de band met de schepping uit te laten komen in het gebruikte materiaal. Prima plek voor een conferentie over solidariteit in kerk en samenleving. Wat voor sommigen een vraag is, was voor de sprekers vanzelfsprekend. Solidariteit is een voluit kerkelijk-diaconale zaak. Zowel de mensen

van de theorie als de mensen van de praktijk stelden dat.

Bijbelstudie: solidair met de vreemdeling

Solidariteit kwam naar voren in de bijbelstudies. De dagvoorzitter Ruud Houweling had via www.bijblijja.net een aantal teksten opgezocht over vreemdelingen. De wetgeving van Mozes blijkt heel actueel. Jacobus, met zijn nadruk op geloof gepaard aan werken, sluit daarbij aan. Een mooi onderwerp voor diaconaal huisbezoek, volgens bevestigingsformulier te brengen op ieder adres.

Solidariteit is een voluit kerkelijk-diaconale zaak.

Kees van Dusseldorp, predikant van Wezep en voorzitter van de deputaten diaconale za-

ken, stond rond het middaguur stil bij Psalm 112. Wie met knikkeren leert dat het niet om de knikkers maar om het spel van geven en delen gaat, heeft de kern van de psalm te pakken. Alles begint met ontzag voor de Heer.

Wie dat heeft, kent geven en delen als een noodzakelijke vrucht van die kennis. Juist

daarin wordt de tegenstand van de boze overwonnen. Dit is te illustreren met een prachtig Afrikaans beeld, waarvan een foto ook op de voorkant van het boek van ds. Gerrit Riemer over de diaconale gemeente prijkt

Draagt elkaars lasten? Solidariteit als diaconaal thema van de kerk

De hoofdmoot van de dag was een referaat van Peter van de Kamp, universitair docent aan de universiteit te Kampen. Hij geeft onderwijs in een aantal onderdelen van de praktische theologie en verzorgt de praktijkbegeleiding van studenten. Hij leidde zijn referaat in met een gesprekje met de voorzitter. Solidariteit is het sleutelwoord voor deze tijd. Het kabinet voert hervormingen door om mensen te prikkelen voor elkaar te zorgen. Het moet gaan van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij. Denk aan de WMO, vorig jaar onderwerp van de CDC. Mensen worden gestimuleerd voor elkaar te zorgen. Er zitten voor ons wel haken en ogen aan.

De vanouds bekende landelijke solidariteit verschuift naar de regionale. Met alle gevolgen voor de financiering van De Driehoek, de instelling voor christelijke psychosociale hulpverlening, zoals die tegenwoordig heet. Binnen de kerken kan dat een probleem worden: Wie niet in het centrum van het land woont en dus maar moeilijk gebruik kan maken van de faciliteiten van De Driehoek, is wellicht minder bereid om mee te betalen. De solidariteit met elkaar, lange tijd vanzelfsprekend, staat ook binnen de kerken onder druk. Al met al genoeg reden om het thema solidariteit nader te bekijken. Overigens werd later op de vergadering van de kant van De Driehoek verzekerd, dat vijfenneentig

procent van de voor 2006 gevraagde bijdragen al binnen is.

Solidair in zeven stappen

Peter van de Kamp ging alleen verder en zette in zijn verhaal zeven stappen. We stappen met hem mee. De volledige tekst van zijn referaat is te vinden op www.diaconaalsteunpunt.nl. We geven hier een samenvatting. Motto: draagt elkaars lasten, Galaten 6: 2

Stap 1: Ik en solidariteit

De eerste zin van dit verslag geeft het al aan: niet iedereen voelt zich thuis bij het woord solidariteit. De een voelt zich er thuis bij; het is een trendy woord; een ander voelt er op zijn minst een lichte irritatie bij. We gaan daarom in eerste instantie gewoon uit van het woordenboek van Van Dale. Dat omschrijft solidariteit als: *bewustzijn van saamhorigheid en bereidheid om de consequenties daarvan te dragen*". De collecte aan het einde van deze dag is een mooie kans voor van solidariteit: wie dichtbij woont en minder kosten heeft, krijgt de tip om wat extra te geven.

Stap 2: Bono en solidariteit

Wat moet ik met de heer Bono, zanger van de popgroep U2. Moet hij leren wat solidariteit inhoudt? Niet iedereen tijdens de conferentie vond deze wereldberoemde zanger een voor de hand liggende leraar. Toch heeft hij de kans gekregen om een 'preek' te houden op een National Prayer Breakfast, waar president Bush aanwezig was, maar ook koning Abdullah II van Jordanië en de joodse senator Norm Coleman. Hij noemt het woord solidariteit niet. Hij zette grote vraagtekens bij het budget van de hele

De vanouds bekende landelijke solidariteit verschuift naar de regionale.

Solidariteit: een trendy woord of een lichte irritatie?

Amerikaanse familie. Minder dan een procent gaat naar de arme mensen in de wereld. En dan is het nog wel verhoogd in de laatste tijd. Hij vroeg om dat verder te verhogen met één procent. Dat maakt de wereld verschil voor Afrika bijvoorbeeld. Hij had daarvoor een ijzersterk argument: naast een verwijzing naar Matteüs 25 ook het oude testament: Jesaja 58.

Is dit niet het vasten dat ik verkies:
misdadige ketenen losmaken,
de banden van het juk ontbinden,
de verdrukten bevrijden,
en ieder juk breken?

Is het niet: je brood delen met de hongerige,
onderdak bieden aan armen zonder huis,
iemand kleden die naakt rondloopt,
je bekommeren om je medemensen?
Dan breekt je licht door als de dageraad,
je zult voorspoedig herstellen.
Je gerechtigheid gaat voor je uit,
de majesteit van de HEER vormt je achterhoede.

(De toespraak van Bono is in het engels te vinden op www.data.org, een Amerikaanse site waarop zijn inzet voor de armen belicht wordt; CVkoers heeft in februari 2006 een sterk verkorte samenvatting in het Nederlands gepubliceerd.)

Stap 3: Jezus en solidariteit

Peter van de Kamp gaf aandacht aan Lukas 14, 12 en 13: “Wanneer u een maaltijd aanbiedt of een feestmaal geeft, vraag dan niet uw vrienden, uw broers, uw verwanten of uw rijke burens, in de verwachting dat zij u op hun beurt zullen uitnodigen om iets terug te doen. Wanneer u mensen ontvangt,

nodig dan armen, kreupelen, verlamden en blinden uit.” Het meest onwaarschijnlijke gastenlijstje met mensen uit de onderkant van de samenleving. Maar dat past precies in de rij van Jezus’ eigen opstelling.

Treffend is die beschreven in Filippenzen 2:

“Laat onder u de gezindheid heersen die Christus Jezus had. Hij die de gestalte van God had, hield zijn gelijkheid aan God niet vast, maar deed er afstand van. Hij nam de gestalte aan van een slaaf en werd gelijk aan een mens. En als mens verschenen, heeft hij zich vernederd en werd gehoorzaam tot in de dood – de dood aan het kruis. Daarom heeft God hem hoog verheven en hem de naam geschonken die elke naam te boven gaat, opdat in de naam van Jezus elke knie zich zal buigen, in de hemel, op de aarde en onder de aarde, en elke tong zal belijden: ‘Jezus Christus is Heer,’ tot eer van God, de Vader.” Dat is echte solidariteit van onderop, die Hem/zezelf hoger op brengt.

Is deze solidariteit misschien speciaal voor gemeenteleden, medegelovigen?

Vanuit deze teksten kun je een verdieping geven aan de omschrijving van solidariteit, zoals die toegepast kan worden op het leven van Jezus:

De solidariteit van Jezus is een diep bewustzijn van uiterste saamhorigheid en de barmhartige en bewogen bereidheid om de vergaande consequenties daarvan te dragen door aan een mens gelijk te worden en zichzelf te vernederen tot de dood aan het kruis.

Dat laat jezelf ook niet onberoerd. Ook de gemeente van Christus wordt solidair: zij krijgt een helder bewustzijn van dienende saamhorigheid en de liefdevolle bereidheid

om de consequenties daarvan te dragen door het eensgezind en daadwerkelijk betonen van ontferming en medelijden jegens elkaar (als christenen) en jegens alle mensen.

Stap 4: Evangelie en solidariteit

Is deze solidariteit misschien speciaal voor gemeenteleden, medegelovigen? De bijbel laat toch zien dat er een fundamentele tegenstelling bestaat tussen gelovigen en ongelovigen? Tegelijk laat de bijbel zien dat ze beide op elkaar aangewezen zijn. Juist omdat we als mensen solidair zijn in de schuld voor God kunnen we ook niet afzijdig blijven als mensen lijden onder de gevolgen van die schuld. Daarom is bijvoorbeeld in 2 Petrus 1: 7 de liefde jegens allen het sluitstuk van een keten die begint met geloof.

Als diaken heb je daarmee een duidelijke taak: ervoor zorgen dat deze solidariteit vorm krijgt.

Stap 5: Galaten 6 en solidariteit

Paulus werkt in Galaten 6 het beeld uit van soldaten die in één gelid lopen. Saamhorig optrekken. Wie (te) zwaar belast wordt, krijgt hulp van de anderen. Op die manier dragen ze elkaars lasten. Last is daarbij alles wat zwaar is en pijn of moeite veroorzaakt. Galaten 6 is daarom een gemotiveerde oproep tot dienende solidariteit en een goed thema voor deze CDC.

Stap 6: Diaken en solidariteit

Een citaat uit de volledige tekst: “Nu de volgende stap: wat betekent dit nu allemaal voor ons als diakenen? Wat betekent het voor onze taak in de gemeente waar we diaken zijn? Het evangelie van Christus zelf roept de gemeente van Christus op tot solidariteit. Ad Heystek schrijft (de diaconaal consulente van

Solidariteit betekent dat je meebetaalt of meewerkt, terwijl je er zelf niet van profiteert.

	intern diaconaat	extern diaconaat
binnenland	(1) intern-binnenlands	(3) extern-binnenlands
buitenland	(2) intern-buitenlands	(4) extern-buitenlands

de CGK): “Het solidariteitsbeginsel is dus nauw verbonden aan de kerk. Sterker nog, het is haar core business. (...) Zelfs als de kerk in de zorgverlening sterk is gaan leunen op de staat, dan nog zal zij zich te allen tijde bewust moeten zijn van haar solidariteitsbeginsel, van haar diaconale roeping.” (Ad Heystek, 2005, 144) Als diaken van de gemeente van Christus heb je daarmee een duidelijke taak: ervoor zorgen dat deze solidariteit vorm krijgt. De voorwaarden scheppen voor zulke solidariteit, mogelijkheden aanreiken en voorbeelden doorgeven.

Vier aandachtsvelden

Daarbij kun je vier kanten opkijken (Sake Stoppels, 2004, 45), zoals het volgende overzicht laat zien: Bij 1 (intern-binnenlands) kun je bijvoorbeeld denken aan financiële ondersteuning van gemeenteleden. Bij 2 (intern-buitenlands) kun je bijvoorbeeld denken aan de hulpverlening van een kerk in Nederland aan een kerk elders in de wereld of omgekeerd. Bij 3 (extern-binnenlands) kun je bijvoorbeeld denken aan hulp via vrijwilligers van een kerk aan een voedselbank. Bij 4 (extern-buitenlands) kun je bijvoorbeeld denken aan hulp aan een waterputten-project in Afrika.

Richtingwijzers

Deze vier aandachtsvelden zijn inderdaad richtingwijzers. Ze laten zien welke kant je op kunt kijken. In

veel gevallen moet je dan nog 'inzoomen' op een concrete situatie. Want hoe zit het nu met het quotum voor De Driehoek als je in de kop van Friesland of in Zeeuws-Vlaanderen woont, waarbij de kans klein is dat je ooit van de diensten van De Driehoek gebruik maakt? Wat ik aangedragen heb maakt duidelijk, vind ik, dat christelijke solidariteit in het voetspoor van Christus een vergaande saamhorigheid mag laten zien. Solidariteit betekent heel vaak dat je meebetaalt of meewerkt aan hulp voor mensen die het nodig hebben, terwijl je er zelf niet van profiteert. Dat is nou net typisch voor solidariteit.

Concrete mogelijkheden

Verder zou ik nog kort de volgende mogelijkheden willen noemen voor concrete vormen van solidariteit vanuit de kerkelijke gemeente: Je hoeft je kerkgebouw niet alleen voor jezelf te houden, maar je kunt het ook openstellen voor buurtactiviteiten. Voor mensen die op de een of andere manier zorg of aandacht nodig hebben. Denk eens aan de mogelijkheid van een koffiedagdeel voor mensen die zich eenzaam voelen. Of organiseer een kledingruilbeurs. Je hoeft de vrijwilligers van de kerk (een kerkelijke gemeente heeft vaak veel vrijwilligers!) ook niet alleen voor jezelf te houden. Je kunt ze aanbieden aan een zorginstelling (een verpleeghuis of een zorgcentrum)".

Voor een kleine gemeente valt aandacht voor dit externe diaconaat niet mee, was een reactie uit de zaal. Maar persoonlijk heeft iedereen de gelegenheid om zijn of haar solidariteit te betonen. Een andere reactie ging over de prioriteiten

*Als je naar buiten gaat,
wordt het binnen fris.*

die je kunt of moet stellen; je bent al blij wanneer je toekomt aan je werk binnen de eigen gemeente. Maar, was het antwoord van Peter van de Kamp: het is net als bij evangelisatie. Als je naar buiten gaat, wordt het binnen fris. Als je wacht tot intern alles op orde is, kom je nooit buiten. Tijdens de conferentie werden een aantal mogelijkheden voor extern binnenlands diaconaat uitgebreid getoond.

Stap 7: Bidden en solidariteit

Solidariteit begint met bidden. Het is ook niet denkbaar om solidair te zijn zonder de voorbede. Diakenen hebben daarom een belangrijke taak als aangevers van gebedspunten. Denk aan de aardbevingen op Java, in de tijd van de CDC een actueel gegeven. In een reactie gaven diverse diakenen aan dat ze ook metterdaad gebedspunten aandragen.

Extern diaconaat: voorbeelden uit de praktijk

Even aangenomen dat je als gemeente en diaconie wel de mogelijkheden hebt, hoe kun je dan vorm geven aan je solidariteit in bijvoorbeeld extern diaconaat? Twee gemeentes presenteerden hun projecten op de CDC.

HIP: Hulp in de Praktijk

Utrecht Noord-West was een van die gemeenten. Met 470 leden iets groter dan gemiddeld. Ze hebben een motto: "Dichtbij Jezus Christus, dichtbij elkaar en dichtbij Utrecht" Helemaal in de lijn van de solidariteit. Dichtbij Utrecht krijgt onder andere concreet vorm in het project HIP: hulp in de praktijk. Catharina Tamminga licht toe. Zij coördineert dit project. Aan de ene kant is er een database waarin on-

*Diakenen hebben daarom een
belangrijke taak als aan-
gevers van gebedspunten.*

geveer 200 vrijwilligers zijn opgenomen; aan de andere kant is er de hulpvraag. Zij matcht beide. Dat is dan meteen een filter, waarmee misbruik van de gewilligheid wordt tegengegaan. Indien nodig is er samenwerking met vooral christelijke organisaties. Iedereen kan meedoen. Kom je dan niet te zware problemen tegen bij de mensen? Dat is een reëel gevaar. Dat moet je wel afschermen.

MRKA: maatschappelijk relevante kerken Almere

Uit Almere zijn twee mensen aanwezig. Hermen Brokelman van de GKv Almere en Peter Mons, diaconaal werker binnen de PKN. Almere is een grote stad met alle problemen die daarbij lijken te horen, zoals criminaliteit, armoede, eenzaamheid. Er zijn weinig christenen, maar veel kerken. Zestien daarvan hebben een vereniging opgericht: vereniging van de maatschappelijk relevante kerken in Almere. Sinds 2005 doet de vrijgemaakte kerk mee. Een afgevaardigde van de kerkenraad (hoeft geen diaken te zijn) praat en stemt mee. Deze vereniging is gesprekspartner voor de overheid in het kader van de WMO. Op deze manier kan een groot aantal projecten opgezet worden. Om maar wat te noemen:

Een voedselloket, te onderscheiden van een voedselbank. Het gaat om het verstrekken van kwalitatief goed voedsel. Om de veertien dagen maken zo'n 70 mensen daarvan gebruik. Het Rode Kruis Nederland helpt hierin mee.

Een initiatiefgroep voor de Opvang van Dakloze Asielzoekers

Diaconale opvang van dakloze gezinnen. Er zijn veel daklozen in Almere. Voor de alleenstaande zwervers is er standaard opvang. Voor de gezinnen die op straat komen te staan

juist niet. De vereniging MRKA wil daarbij helpen.

Sommigen bleven met hun gaven zitten.

De Arme Kant van Almere. Er zijn cursussen voor bijstandsgerechtigden om uit te komen met je inkomen.

Hulpverlening bij rampen. De vereniging MRKA is betrokken bij de rampenplannen van de gemeente.

Een diaconaal steunpunt, om mensen te helpen toegang te krijgen tot het goede loket.

Solidariteit in de pauze

Prachtig om elkaar te ontmoeten en bij te praten. Tegelijk een goede kans om kennis te maken met diverse organisaties.

Les in solidariteit: een diaconaal spel

Lucas Ledelay uit Wageningen heeft een diaconaal spel ontwikkeld. Het is eerst in de classis uitgetest. Iedere diaconie ontvangt het en het is bovendien beschikbaar

op de website van het Diaconaal Steunpunt. Doel van het spel: De gemeente bewust maken van de diaconale rol en gaven van de gemeente benutten. Leer je gaven inzetten. Je krijgt een kaartje met daarop je gave; er zijn een aantal situaties, in totaal tien, waar diaconale inzet gevraagd wordt. Het gaat erom dat je in een groep een situatie kiest die bij je gave past. Regel is dan dat in dit spel maximaal 4 gaven per situatie ingezet worden. Daarna maak je als zorgteam een behandelingsplan en je noteert welke valkuilen en tips. Het belangrijkste is de bespreking na afloop. Er werd druk gespeeld. Opvallend punt: het valt niet mee om je gave kwijt te kunnen. Sommigen bleven met hun gave zitten. Een situatie die in de werkelijkheid ook zou kunnen voorkomen. Veel diaconieën werken met een gavenbank, bleek uit de nabespreking. Het punt daarbij is niet dat het moeilijk is om zoiets op te zetten; een moeilijk punt blijkt wel er in de praktijk mee te werken.

Diaconaal spel: een voorbeeld:

Hoe werkt het diaconaal spel? Het gemakkelijkste is een voorbeeld te geven. Situatie 1, die van een jong gezin. Omschrijving van de moeite: opgroeiende kinderen drijven de ouders in dit drukke gezin tot wanhoop. Om hen heen heeft zich een zorgteam vergaderd dat de volgende gaven in huis heeft:

- Inkomensproblematiek
- Huishoudelijke hulp
- Babyverzorging
- Oppas

Dit team heeft een plan van aanpak opgesteld met als voornaamste doel: rust creëren. Dat zou dit team kunnen doen door:

- Te helpen bij inventariseren financiën,

wellicht hulp bij budgettering

- Een keer per twee weken huishoudelijke hulp aanbieden
- Een avond per week oppas
- Een dagdeel per week babyverzorging

Doel van het geheel is dat ouders tijd en aandacht voor elkaar hebben.

Een valkuil daarbij is dat de verantwoordelijkheid overgenomen wordt; zodat de mensen in dat gezin afhankelijk worden. Een tip is dan dat de diaconieën (helpen te) delegeren en de geboden hulp ook weer geleidelijk afbouwen.

Kijk goed naar de problemen en wees trouw in het bezoekwerk.

Als echter andere gaven aanwezig zijn, kan het bij dit spel heel anders uitpakken: Een zorgteam kent dan mensen die

- Weten van relatietherapie
- Kunnen betrekken bij activiteiten
- Goed zijn in bemiddelen
- Zicht hebben op de inkomensproblematiek.

Daar komt een ander plan van aanpak uit:

- Door relatietherapie worden de ouders dichter bij elkaar gebracht
- De kinderen worden bij activiteiten betrokken waardoor de ouders worden ontlast
- De diaconie zorgt voor een aanvulling op het inkomen als er gebrek is
- Er is iemand die dit alles coördineert.

Tips daarbij: kijk goed naar de problemen en wees trouw in het bezoekwerk.

Deze twee voorbeelden vergelijkend komt een andere valkuil in zicht: deze dat de 'toevallige' aanwezigheid van gaven het plan van aanpak stuurt, en dat niet de situatie van het gezin bepalend is. Gelukkig is het een spel, dat wel veel mooie kanten heeft. Je kunt ook

heel goed je eigen versie van het spel samenstellen.

Solidair in de geschiedenis

Het is de honderd en veertiende diaconale conferentie. Georganiseerd door het Centraal Comité Diaconale conferentie. Tot nu toe werden de leden ervan aangewezen door Provinciale diaconale conferenties. Maar die functioneren niet meer. Dat komt door de opkomst van het Diaconaal Steunpunt. Dat organiseert nu een keer per jaar een conferentie in de provincie. Ook op een punt heeft het bestaan van dit Diaconaal Steunpunt invloed op de centrale Diaconale Conferentie. Was die vroeger een plek waar diakenen hun vragen beantwoord konden krijgen, nu gebeurt dat door het steunpunt.

Is dit een aanleiding om het Centraal Comité op te heffen? Er zijn toch ook generaal-synodale diaconale deputaten. Toch is er naast dezen een plek voor het CDC. Hier kan onderzoek gedaan worden en denkwerk verricht. Dit maakt echter wel een nieuw huishoudelijk reglement nodig. Daarin is sprake van een nieuw comité, kleiner dan het huidige, maar wel van diakenen in hart en ziel. Het nieuwe huishoudelijke reglement is gepubliceerd in het maart/april-nummer van Dienst. Er zijn sindsdien slechts een paar redactionele wijzigingen aangebracht. Het wordt na applaus goedgekeurd.

Verslag penningmeester

Een verslag van de penningmeester Arend Vorenkamp is al gecontroleerd. Er zijn geen vragen over. De penningmeester ontvangt decharge over zijn werk.

Afscheid en welkom

Met het aannemen van het nieuwe huishoudelijke reglement is het moment

gekomen om afscheid te nemen van het oude diaconaal comité. Op dit moment komt Joop Lenting naar voren die de leiding van de vergadering even overneemt en de speciale verdiensten van dit comité noemt. Deze mannen wilden het diaconaat op de kerkelijke kaart zetten. Hij herinnert aan een uitspraak van prof.dr. C.Trimp over het diaconaat als vierde kenmerk van de kerk. Ze hebben zich ingespannen voor het Diaconaal Steunpunt. Nog een keer de namen:

Ruud Houweling – Zuid-/Noord Holland (vz.)

Bennie Boersma – Groningen

Tjeerd Lap – Fryslân

Arend Vorenkamp – Drenthe (penningmeester)

Henk Kortering – Overijssel

Bram vd Steen – Gelderland

Mars – Utrecht (al eerder vacant)

Piet den Ouden – Zuid-Nederland

De dankbaarheid van allen onderstreept Joop Lenting op passende wijze met een eetbaar lintje en een bos bloemen.

Hiermee treedt een heel nieuw comité aan. De volgende namen horen daarbij, met daarachter hun specialiteit en deskundigheid.

Henk Kortering (Rouveen) – *maatschappelijk werk en sociale kaart*

Bennie Boersma (Haren) – *financiën en wetgeving*

Henk Groen (Zuidlaren) – *wijkontwikkeling en liturgie*

Harm Vink (Kampen) – *asielzoekers en pleegzorg*

Fred Reijm – *interkerkelijk overleg/WMO/ regelgeving e.d.*

Het comité kent twee adviseurs: Peter van de Kamp en Dirk Albert Prins. De volgende Centrale Diaconale Conferentie kon worden aangekondigd: 3 juni 2007 in De Wijngaard.

Solidariteitsbevordering: collectepresentaties

Voorafgaande aan de collecte vertelt Dirk Albert Prins over een betrekkelijk nieuw fenomeen: presentaties tijdens de collecte in de eredienst. Een aantal daarvan zijn via de website beschikbaar. Ze helpen om gericht te geven. Hij laat een voorbeeld zien: een presentatie van het werk van de Luisterpost/ Bralectah. Deze instelling is nu veertig jaar oud. Dat was een goede aanleiding voor deze presentatie. LPB is niet meer weg te denken en was uiteraard ook op de CDC aanwezig. Maar ook een bijzondere noodsituatie kan

aanleiding zijn om zo'n presentatie te laten zien. Op het moment van de conferentie bijvoorbeeld de situatie in Java (aardbeving) en Suriname (overstroming). Vanuit de vergadering kwam de suggestie om gezamenlijk op dezelfde zondag voor zo'n speciale nood te collecteren. Als je een presentatie hebt die ook voor andere gemeenten geschikt is, stel hem dan beschikbaar.

Mededelingen

Ten slotte vertelde Dirk Albert over de toerustingsbijeenkomsten in het komende seizoen. Voor een compleet overzicht zie de website. Een paar voorbeelden:

- Oriëntatie in het diaconaat (juni)
- Hoe voer ik een huisbezoek (sept)
- Oriëntatie in het diaconaat (okt)
- Schulden en maatschappelijk werk (okt/ nov)
- Bijeenkomsten in **Classes**

Het bezoek aan de website neemt overigens toe en bijna alle diaconieën zijn nu per mail bereikbaar.

Lenting

Tamminga

P.W. van de Kamp

Gemeente en ambt

Geloven en Dienen

Dirk-Albert Prins

Diaconale ouderling of pastorale diaken

Ik sprak een oude bekende op het kerkplein. Na het uitwisselen van dagelijks werk vertelde hij me: "Ik ben ooit ook een termijn diaken geweest. Een mooie dienst. Wel jammer dat het diaconaat vaak zo smal wordt ingevuld. Het zou veel breder behoren te zijn. Veel diaconale onderwerpen worden door ouderlingen opgepakt. Gezien het brede aandachtsveld van de diaken zou 2 diakenen op 1 ouderling eigenlijk een betere verhouding zijn."

Ongeacht of deze analyse en conclusie nou helemaal de juiste is. Een prikkelender inleiding had ik zelf niet kunnen bedenken voor dit artikel, dat gaat over de rolverdeling tussen ouderling en diaken.

Kenmerken ambten

Voor veel gemeenteleden is de ouderling de strenge man die de gemeenteleden in zware gesprekken wijst op de toorn van God, 'pas op anders zwaait er de tucht'. En is de diaken de man met de collectezak, dus vooral bezig met geld van en voor anderen. Iedere ambtsdrager weet wel dat dit beeld niet juist is, toch? Wat is dan wel het verschil tussen de ouderling en de diaken?

De ouderling is er om de kerk te regeren en te verzorgen vooral in geestelijk opzicht. Gericht op de relatie met Christus en de geloofsvragen die daarbij spelen. Een centrale vraag in dat ambt is: "Heb je Christus werkelijk lief?" Ook het gebedsleven en de gang naar de 'samenkomsten' spelen daarbij een rol. De ouderling is daarmee te vergelijken met een herder (pastor) van de gemeente.

De diaken is er om de onderlinge liefde en de gemeenschap zichtbaar te maken en te versterken, zodat er binnen de gemeente niemand ongetroost leeft onder druk van ziekte, armoede of eenzaamheid. Door dit helpen en de gemeente te laten helpen wordt Christus zichtbaar. Ieder gemeentelid heeft daarmee een eigen plek in de gemeente. De diaken is daarmee te vergelijken met een componist van de gemeente. Centrale vraag in dat ambt is: "hoe laat jij aan anderen zien wie Christus is?". Ook het diakenambt kent daarmee een licht pastorale invulling.

In beide ambten staat de liefde centraal. De liefde van God die zichtbaar wordt in de dienst aan God en mensen.

In beide ambten staat de liefde centraal.

Beide ambten kunnen niet zonder elkaar. Zonder geloof geen diaconaat ("Ik was een vreemdeling, en

jullie namen mij op" - Mat 25:35). En zonder diaconaat kan van geloof geen sprake zijn. ("...wat heeft het voor zin als iemand zegt te geloven, maar hij handelt er niet naar?" - Jac 2:14) Dus kun je niet over God praten? Stop onmiddellijk met je ambt van diaken. Kun je niet dienen? Stop onmiddellijk met je ambt

als ouderling. Gezamenlijk zijn de ouderling en diaken, met de predikant, daarnaast verantwoordelijk voor het bestuur van de kerk als organisatie. Al dan niet bijgestaan door Bestuursraad, Commissie van Beheer of andere groepen met gedelegeerde taken.

Helder takenpakket

Toch is deze inhoudelijke verdeling niet altijd de praktijk. Je krijgt wel eens de indruk dat de ouderling veel tijd besteedt aan diaconale taken. Denk aan vragen als: hoe gaat het op school, op je werk, voel je je thuis in de gemeente, hoe is het met de gezondheid? Of welke valkuilen kom je tegen in de opvoeding, hoe gaat het in het huwelijk? Als er al de openheid is om deze laatste vragen te bespreken. Eigenlijk zijn dit allemaal diaconale vragen. Loopt de ouderling daarmee de diaken voor de voeten? Zo eenvoudig ligt het niet. Of vult de ouderling daarmee dan juist de gaten die de diaken laat vallen? Omdat de primaire focus van de diaken op de financiële kant van het ambt is komen te liggen.

Aanleiding scheefgroei

Stel dat dit zo is, dat de ouderling de ruimte vult die door de diaken open wordt gelaten. Hoe is dat dan ontstaan? Het is aan-nemelijk dat het stamt uit de tijd dat de diaken zich vooral richtte op de 'armenzorg'. Een tijd dat de overheid deze taak nog niet op zich had genomen en vooral de kerken de verantwoordelijkheid namen om de armen te helpen. - Een mooi streven wat desondanks ook tot negatieve associaties heeft geleid bij mensen die waren aangewezen op deze bedeling. Het kwam geregeld voor dat het enige contact met de diaken bestond uit

de jaarlijkse controle of de steun wel nodig was; wordt er niet toch vlees gegeten? Want dan was steun immers niet nodig. In deze situaties niks geen gelijkwaardigheid, relatie, contact en wederkerigheid. - De diaken was nadrukkelijk de man van het geld. Het is voorstelbaar dat dit beeld is blijven bestaan, door overlevering van de cultuur van vader op zoon, en ouders op kinderen. In de afgelopen decennia is een poging gedaan om middels huisbezoek de diaconale gemeente nieuw leven in te blazen. De gemeente op te wekken tot dienstbetoon en op te bouwen. Dit middel wordt helaas nog steeds niet volledig benut. Typerend hiervoor is de opmerking van veel gemeenteleden: "diaken, sla ons maar over, want wij hebben geen hulp nodig." Alsof de diaken alleen op bezoek komt om te kijken wie er hulpbehoevend is. 'De diaken is er niet om lege handen te vullen, maar om volle handen te legen!' (HvWell – Diaken in de Praktijk).

Status

Misschien spelen ook wel onbenoemde statusverschillen van ambten een rol. Het idee dat de ouderling toch net iets belangrijker is dan de diaken, kan de diaken naar de marge van het ambt hebben gedrukt. "Net niet geschikt voor ouderling, dan eerst maar een tijdje diaken". Bij talstelling wordt dan eerst de ouderlingenlijst vastgesteld en wie nog over is kan eventueel diaken worden, om op termijn te promoveren tot ouderling. Dat is ook niet zo verwonderlijk wanneer de inhoud van het ambt van diaken voornamelijk als materieel en financieel wordt gezien.

Sociale spil

In de praktijk is de ouderling vaak het eer-

Springt de ouderling in het gat dat de diaken laat liggen?

Diaken, sla ons maar over, wij hebben geen hulp nodig.

ste aanspreekpunt, afgezien van de predikant, en zeer goed in staat om zelf de problemen op te lossen. Pas wanneer de ouderling problemen met betrekking tot financiën tegenkomt wordt de diaken ingeschakeld. Een groter aantal ouderlingen boven diakenen ligt dan ook voor de hand, om vervolgens nog meer mankracht te hebben om nog meer diaconaal werk op te kunnen pakken. Zo is de ouderling de sociale spil in de kerk geworden en de diaken de man van het geld. Een scheefgroeï die zichzelf versterkt. Terwijl juist wanneer de ouderling zich volledig richt op de kern van zijn ambt mooiere en diepgaander gesprekken mogelijk zijn over wat ons ten diepste bindt: (de worsteling met) de genade door het geloof in Jezus Christus. Zodat het fundament voor het dienen wordt verdiept.

Verhouding in aantal ambtsdragers

Bovenstaande wil niet zeggen dat ook deze taakverdeling goed kan werken. Maar het komt niet tegemoet aan de eigenheid van beide ambten. Zo is de ouderling erg druk met een te breed aandachtsgebied. De diakenen hebben, vooral sinds de bezinning en toerusting op het ambt van diaken en de diaconale gemeente is geïntensiveerd, weer een breder diaconaal aandachtsveld voor ogen. Met nieuwe energie wordt hier vervolgens aan gewerkt. Waarbij de kans bestaat dat de diaken ontmoedigd raakt doordat voor het beoogde werk te weinig mankracht is, of gedeeltelijk 'zijn' werk al door de ouderling is gedaan. Waarbij nog niet eens de taakgebieden extern diaconaat en het spreken van de kerk naar de samenleving zijn meegenomen.

Discussie

In veel gemeenten is daarom de discussie op gang gekomen over de verhouding in

het aantal ambtsdragers. Dit vraagt allereerst grondige bezinning op het wezenlijke van het ambt en de taken die deze tijd vraagt. Hiermee kan worden voorkomen dat het verleden de toekomst gaat dicteren. De uitdaging is met elkaar te zoeken, met de kennis van het verleden en het heden. Waarin iedereen ondergeschikt is aan het grotere geheel, in dienst van God en Zijn gemeente, en ieder ambt volledig tot zijn recht komt. Alleen in eensgezindheid kan van afstemming en goede samenwerking sprake zijn.

Voorbeelden

Denk bijvoorbeeld aan een broeder die aan zijn opvoeding en relatie met zijn vader nare herinneringen heeft overgehouden. Dit kan leiden tot vraagstukken rond vergeving en het 'vaderbeeld' van God. Ook kan het de oorzaak zijn sociale problematiek. Het vertrouwen van anderen of trouw zijn aan anderen.

Dit vraagt om pastorale en diaconale hulp. In de hulpverlening krijgt deze combinatie weer meer aandacht, want een mens is niet te scheiden, maar is één geheel.

Of een zuster is na het overlijden van een familielid ernstig teleurgesteld geraakt in de gemeente en uiteindelijk ook in God. Deze teleurstelling heeft zich geleidelijk omgezet in overmatig koopgedrag, vooral tijdens koopzondag, uiteraard op afbetaling. Dit geeft haar keer op keer veel voldoening, zij het tijdelijk. De schulden stapelen zich op. Een financieel probleem? Een probleem in de diaconale gemeente? Een pastoraal probleem? In ieder geval complex.

De ouderling is vaak de sociale spil in de wijk

Veel diaconale situaties hebben pastorale kanten en andersom.

Eén-op-één

In de praktijk is het heel moeilijk om geloofsleven en onderling samenleven van elkaar te scheiden. Ook pastoraat en diaconaat is moeilijk van elkaar te scheiden. Deze voorbeelden door-trekkend naar de verhou-dingen in het ambt, zou het erg goed zijn wanneer de ouderling en de diaken (en in veel gevallen de predikant) hun ambtswerk met elkaar afstemmen. Praktisch zou dit ervoor pleiten dat de ouderling en de diaken bij de afstemming 'tot elkaar veroor-deeld' zijn, elkaars maatjes zijn en automa-tisch op elkaar terugvallen. Bij 2 ouderlingen en 1 diaken gaat de afstemming vaak scheef: de diaken krijgt alleen het minimale te horen. Bij 2 diakenen en 1 ouderling zal de ouderling buitenspel komen te staan. Dus een ouderling in dezelfde wijk met een diaken, en dan nog contacten inplannen. Ambt-inhoudelijke ruggesteun kan bij de kerkenraad of diaconie worden gekregen en afstemming op 'aankpak en werkwijze' vindt plaats in dit wijkteam. Samen verantwoordelijk voor de wijk, ieder met de eigen invalshoek, met inzet van alle gaven in de gemeente.

Vrijmoedigheid

De ouderling en de diaken hebben bei-den daarin een eigen profiel en takenpakket. Beide ambten zijn van groot belang om de gemeente in het juiste spoor te houden. De ouderling is er om de kern van het geloofsleven te raken. De diaken is er om de kern van het samenleven te raken.

Voor beiden vraagt dit om vrijmoedigheid en lef. Deze soms zware verantwoordelijk-heid wordt mooi wanneer je beseft dat God daarvoor de kracht geeft, Zijn Geest, om ons te helpen bij dit werk.

Begrippen

Het is goed om verschillende zaken niet door elkaar te halen. Diaconaat en pastoraat worden vaak met elkaar verward. Helemaal wanneer deze worden gekoppeld aan de ambten ontstaat er spraakver-warring. De ouderling zou dan het volledige pastoraat voor zijn rekening nemen en de diaken al het diaconaat. Dit is onjuist. Zowel de ouderling als diaken hebben pastorale en diaconale taken, echter de ouderling vindt zijn zwaartepunt in het pastoraat en de diaken in het diaconaat. Verder heeft ook de gemeente een rol in beide en hebben de ambtsdragers ook hun rol als gemeentelid. Daarom een korte weergave van en-kele begrippen zoals deze in dit artikel gebruikt zijn. Misschien kan het meer-dere gesprekken en discussies verhelderen.

Begrippen in hoofdlijn: REGEREN: het leidinggeven aan de kerk in geestelijke/theologische thema's, BESTUREN: het lei-dinggeven aan de kerk als organisatie en in stoffelijke thema's, PASTORAAT: begelei-ding in het geloofsleven, DIACONAAT: het zichtbaar maken van Gods liefde door het on-derling dienen in de gemeente en daarbuiten.

OUDERLING: regeerder van de kerk en middels pastoraat begeleider van het gees-telijk leven van individuele gemeenteleden,

DIAKEN: ambtsdrager ter stimulering van het diaconaat middels diaconaat en aan di-aconaat grenzend pastoraat.

PREDIKANT: ouderling, met extra taak in woordverkondiging

Vergaderingen

De diakenen hebben in het verlengde van

De kern van het ambt raken
vraagt om lef... en vertrouwen.

Het zichtbaar maken
van Gods liefde.

dit onderwerp, maar ook los hiervan, een belangrijke taak in het inbrengen van diaconale onderwerpen in de vergadering met de kerkenraad. Vooral in het benoemen van diaconale raakvlakken of achtergronden bij thema's. Hoe anders kunnen de ouderlingen meedenken en –leven, voeling krijgen met het diaconaat? De diaconie heeft de verantwoordelijkheid voor het diaconaat gekregen van de gemeenten en kerkenraad met diakenen. Daarom is het niet goed om het diaconaat te beschermen door het op te sluiten in de diaconie. Diakenen mogen juist als ambassadeurs van het diaconaat dit op verschillende plekken uitdelen. Iedereen heeft een diaconale opdracht. Het diaconaat mag daarom niet versmallen tot een aangelegenheid van enkele daarvoor aangestelde

Periodiek overleg met kerkenraad en predikant over diaconale onderwerpen.

ambtsdragers. Neem de kerkenraad daarom mee in de bezinning en ontwikkelingen op dit thema. Zodat het werk van diakenen gedragen wordt en ondersteuning krijgt. Ook periodiek overleg met de predikant over actualiteit in het diaconaat kan bijdragen aan gemeente-zijn waarin geloof en dienen hand in hand gaan.

Met dit artikel hoop ik bestaande verwarring gesignaleerd en aanwijzingen gegeven te hebben om plaatselijk tot een goede afstemming en samenwerking tussen ambten te komen, waarbij pastoraat en diaconaat, ouderling en diaken kunnen bijdragen om 'geloven' en 'dienen' te stimuleren in hun gemeente.

Gemeenteopbouw

Bereidheidscongres 2006

steunpunt gemeentebouwen

Van D.V. 21 t/m 25 september 2006 organiseert GemeenteNproject voor de vierde keer haar Bereidheidscongres. Op vakantie- en conferentiecentrum De Betteld in Zelhem komen eind september honderden gemeenteleden bij elkaar om een aantal dagen met elkaar aan de slag te gaan rondom het centrale thema: Genade. Cadeau dat je leven verandert!

Dit artikel geeft een korte impressie van wat u als ambtsdrager kunt verwachten van het Bereidheidscongres en op welke manier u deze ontmoeting met jong volwassenen in uw gemeente kunt gebruiken binnen uw ambtswerk.

Wat het is

Het Bereidheidscongres is een congres voor twintigers/dertigers die bemoedigd willen worden in hun leven uit genade. Dit jaar worden ook uitdrukkelijk de ambtsdragers voor dit congres uitgenodigd. De organisatie vindt het belangrijk dat ouderlingen en diaconen meemaken wat de jong volwassenen in hun gemeente ervaren tijdens deze vier dagen. Het is hun wens dat jong volwassenen en ambtsdragers in het nieuwe seizoen daar gezamenlijk mee aan de slag gaan. Hetzij op individuele basis via huisbezoeken, hetzij in groepen via huiskringen of miniwijken, hetzij met de hele gemeente op gemeentevondten of tijdens de erediensten.

Ervaar jij genade ook als het belangrijkste cadeau in jouw leven?

Vragen die aan de jong volwassenen gesteld worden tijdens het congres zijn: Ervaar jij genade ook als het belangrijkste cadeau in

jouw leven? Wie geeft je dit allesomvattende cadeau? En wat houdt je dankbaarheid in? Wat doe je met het cadeau? Houd je het voor jezelf of geef je het door? Doorgeven? Hoe dan? En aan wie?

Programma

De ochtenden staan in het teken van bijbelleuisteren. Deze worden elke morgen geleid door bijbelleraar prof. Kees de Ruijter. Vrijdagmiddag en zaterdagmiddag kunnen de deelnemers kiezen uit 34 workshops. Bijvoorbeeld 'De God van het Oude Testament' o.l.v. ds. Adrian Verbree, 'Geloven is.... Leven van genade' o.l.v. ds. Gert Hutten, 'Genade en Uitverkiezing' o.l.v. Prof. Barend Kamphuis en 'Genade in Metaforen, Judas of toch liever Petrus' o.l.v. Dick Mostert.

Elke avond is er een centraal programma:

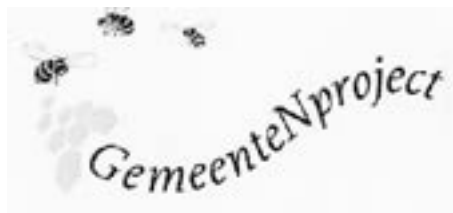
Avond	Thema van het avondprogramma	Hoofdspreker
Donderdagavond	Genade een wonder!	ds. Jacob Kruidhof
Vrijdagavond	Genade doorgeven	Inge de Visser-Oostdijk
Zaterdagavond	Genade in de gemeente	Ben Tiggelaar Willy Bakker-Huizinga
Zondagavond	Genade fantastisch!	Kees Kraayenoord

Op zondag zullen er twee erediensten worden gehouden, deze worden samengeroepen door de Gereformeerde Kerk (Vrijgemaakt) te Doetinchem. In de morgendienst zal prof. Kees de Ruijter voorgaan en 's middags ds. Joost Smit. Tussen de diensten door is volop ruimte voor ontmoeting en tijd voor verwerking van datgene wat de eerdere dagen geleerd en ervaren is. Door het hele programma heen zullen diverse personen en groepen speciale bijdrage leveren. Het congres wordt op zondagavond afgesloten met een lofprijzings- en aanbiddingsconcert onder leiding van Kees Kraayenoord.

Op www.gemeenteNproject.nl vindt u het volledige overzicht van het programma. Op deze site staan ook alle 34 workshops en stellen alle hoofdsprekers en workshopleiders zich voor.

Overnachtingen

Van donderdagavond t/m maandagmorgen bent u welkom op camping De Betteld in Zelhem. Uiteraard is het eventueel ook mogelijk om alleen het weekend of 1 dag te komen. U kunt overnachten in een tent (zelf meenemen!), een stacaravan, een chalet of in de herberg. Meer informatie hierover kunt u vinden op de website www.gemeenteNproject.nl

Bijbel op bezoek

Waar begin je aan?

Psalm 124: 8a: Onze hulp is de naam van de HEER

Corné Alderliesten

We leven in een periode waarin je als ambtsdrager het seizoen waarschijnlijk achter je hebt gelaten. Misschien heb je al wel vakantie gehad en ook je taken als ouderling of diaken maar laten liggen. Nu het even kan. Je hebt al wel genoeg beleefd, de afgelopen maanden. Ook in je gemeente, je wijk.

Ik wil niet vervelend doen, maar denk je eens in: over een (klein) aantal weken begint het hele verhaal weer opnieuw! Een nieuw seizoen met bezoeken, gesprekken, bemoeidingen en teleurstelling, vergaderingen en onverwachte gebeurtenissen. Waar begin je weer aan? Gelukkig is er hoop. Er is hoop want je hebt hulp.

Danken

In Psalm 124 wordt ook teruggekeken. Er is veel vervelends gebeurd (zie vs 3-5 en vs 7 bijvoorbeeld). Tegelijk is het een lied van dankbaarheid. Nu weet ik niet wat er in jouw gemeente allemaal is gebeurd. Wat ik wel weet, is dat je reden hebt om God te danken. Want als de HEER niet voor ons was geweest en zeg dat nog maar eens een keer: als de HEER niet voor ons was geweest dan was het niet goed met ons afgelopen (vs 1 en 2a). Je hebt reden om te danken. Danken doe je voor wat God doet, maar vooral voor wie Hij is.

Jouw en mijn omstandigheden zullen verschillen. Onze gemeentes zijn anders en we maken niet dezelfde dingen mee. Toen jij blijdschap in je gemeente kende, was er bij ons verdriet. Toen jullie je zorgen hadden, was bij ons de opluchting. Zo zal het zijn geweest.

Maar wat ons bindt, is de Heer Jezus die ons redt. Het is de Heer Jezus die de macht heeft en die erbij was.

Bemoedigen

Nou, als je nu denkt aan het seizoen dat na de vakantie onvermijdelijk zal volgen (als Jezus in de tussentijd niet terug is gekomen) en waar je misschien al je plannen voor aan het maken bent, dan kan het je wel eens aan- vliegen, maar dan mag je je ook laten bemoedigen door Psalm 124.

Naast dat er in deze psalm teruggekeken wordt, is het namelijk ook een lied met een blik vooruit. Want de Heer Jezus die erbij was, die blijft er ook bij! Dat is zijn naam, zo is Hij.

Dus in al je plannen, al je ideeën, mag je openstaan voor Zijn leiding. Probeer het niet pas te doen als je zelf vastgelopen bent, want zijn naam is niet ANWB, maar zijn naam is JHWH. Hij is er al bij en Hij zal erbij zijn.

Je begint eraan – met Hem. En hoe het precies zal zijn... geen idee. Dat ligt in Zijn hand, gelukkig. Maar je begint met Zijn hulp en dat is jouw hoop.

Kerkrecht

Afzetten of ontheffing verlenen?

Kornelis Harmannij

Br. F. is penningmeester van de kerk te P. Na een aantal jaren wordt hij verkozen tot ouderling; in zijn plaats wordt een andere penningmeester benoemd. Br. F. toont zich echter weinig gretig om de zaak over te dragen. Na enkele maanden komt aan het licht waarom: het blijkt dat br. F. de financiën van de kerk vooral ten eigen bate heeft gebruikt.

Geconfronteerd met de feiten stort br. F. in. Hij bekent schuld, belooft de schade te vergoeden en beseft dat hij onder deze omstandigheden geen ouderling kan blijven. Hij vraagt ontheffing. De kerkenraad is echter de mening toegedaan dat aan br. F. geen eervol ontslag mag worden verleend. In de plaatselijke pers is al een bijtend stuk verschenen over 'graaierende gereformeerden'. De kerkenraad wil aan zulke laster geen nieuw voedsel geven; hij vraagt de naburige kerkenraad uit B. om medewerking aan schorsing en afzetting van br. F. als ouderling.

De naburige kerkenraad aarzelt. Een aantal ouderlingen uit B. kent br. F. persoonlijk. Ook in deze moeilijke dagen leeft men met hem mee: is het nodig om hem extra zwaar te straffen met afzetting? Hij heeft toch ontheffing gevraagd?

Omslag in de kerkelijke praktijk

De Gereformeerde Kerken vormen een relatief kleine gemeenschap, met een sterk ontwikkelde 'ons kent ons' mentaliteit. Wanneer zich ernstige zonden openbaren, juist onder vooraanstaande personen, roept dat

heftige emoties op. En dus slaat de reactie gemakkelijk door, hetzij naar de ene, hetzij naar de andere kant.

Het ambt is er toch niet voor deman zelf; het ambt is er voor de gemeente.

In het verleden – zeg rond de jaren 80 – was het niet ongebruikelijk dat dergelijke voorvallen met de mantel der liefde werden bedekt. Zo mogelijk werden de schandelijke feiten stil gehouden. We wilden het graag als uitzondering blijven zien: in de regel kwamen zulke dingen onder ons toch niet voor! Wanneer de betrokken ambtsdrager – ouderling, diaken of predikant – dan ook nog schuld beleed en berouw toonde, was dat in de ogen van velen voldoende om hem vergeving te schenken. Wel zo christelijk, toch? Ook werd hij zo mogelijk in zijn ambt behouden, of anders onopvallend geloosd. De betrokkene kreeg ontheffing, zelfs wanneer hij daartoe nog niet eens een duidelijk verzoek had ingediend.

Het was met name de druk van buiten die hier verandering bracht. Want als de media er lucht van kregen was het dubbel raak: niet alleen dat die gereformeerden in het geniep zich zo misdroegen, maar ook dat de anderen het wangedrag in bescherming leken te ne-

men. Dat bracht ook intern de vraag op gang of de genoemde praktijk wel zo christelijk genoemd mocht worden. Het is waar: elke zondaar die oprecht berouw toont, wordt door God in genade aangenomen en is dus (opnieuw) welkom aan de tafel van Christus. Maar moet dat nu ook betekenen dat hij weer aanvaardbaar is als ambtsdrager? Het ambt is er toch niet voor de man zelf; het ambt is er voor de gemeente. Je kunt enerzijds de zondaar weer in de gemeente ontvangen, maar anderzijds mag je de gemeente beschermen tegen ambtsdragers die in het verleden onbetrouwbaar zijn gebleken.

Dus werd de nieuwe beleidslijn dat de kerk krachtig stelling nam tegen ernstige zonden van ambtsdragers: zij werden niet langer op een zijspoor gemanoeuvreerd, maar direct geschorst en na verloop van tijd afgezet. Geen eervol ontslag voor wie het ambt ontveerd heeft!

Maar ook dit nieuwe beleid heeft de neiging om door te slaan naar onwaarschijnlijkheid. Het terechte verlangen om afstand te nemen van de zonde gaat gemakkelijk over in de huichelachtige begeerte om afstand te nemen van de zondaar: laat vooral niemand denken dat ik ben zoals hij! Weer doen we alsof zulke dingen als regel onder ons niet voorkomen: wie die groepscode breekt, wordt genadeloos weggezet.

Het lijkt me daarom dat het nog steeds niet overbodig is elkaar op te roepen wel recht te blijven doen aan alle betrokkenen, ook aan de schuldige.

Correcte beeldvorming

Dat betekent bijvoorbeeld dat het wel degelijk uitmaakt of iemand zelf zijn ambt ter beschikking stelt of niet.

Wanneer de kerkenraad een ambtsdrager heeft afgezet en hiervan publiek mededeling doet, kan dat een verkeerde

indruk wekken: die man was wel erg slecht! Want ook nadat zijn misdrijf aan het licht was gekomen was hij nog niet zo fatsoenlijk om zijn ambt neer te leggen: ze moesten hem daartoe dwingen! Immers: hij is afgezet, niet vrijwillig maar gedwongen.

Terwijl de werkelijkheid heel anders kan zijn: de betrokkene erkende schuld en legde berouwvol zijn ambtelijke toekomst in handen van de kerkenraad. Wanneer die dan tot afzetting overgaat, mag hij er op zijn minst bij vermelden dat de persoon in kwestie ook zelf inzag dat hij zo niet als ambtsdrager kon blijven functioneren. Werk niet mee aan valse beeldvorming op dit punt!

Verantwoordelijkheid nemen

Maar het kan nog anders. Schorsing hoeft namelijk niet automatisch de opmaat te zijn voor afzetting.

Schorsing kan nuttig zijn, ook als de betrokken ambtsdrager laat merken dat hij eventueel wel bereid is om ontheffing te vragen. De kerkenraad kan met zo'n schorsing

duidelijk maken dat hij niet afhankelijk wil zijn van de welwillendheid van de zondaar. De kerkenraad wacht niet tot het berouw voldoende is gerijpt, maar neemt zelf het initiatief: wij spreken helder uit dat deze zonde niet te dragen is in een ambtsdrager, en trekken daaruit zelf de consequentie:

Wie de groepscode breekt, wordt genadeloos weggezet.

De kerkenraad wacht niet tot het berouw voldoende is gerijpt, maar neemt zelf het initiatief.

hij moet stoppen met zijn ambtelijk werk. Maar als die duidelijkheid eenmaal gegeven is, komt er ruimte voor een passend vervolg. Dat is immers de reden waarom zelfs de meest ontrouwe ambtsdrager niet direct wordt afgezet, maar eerst geschorst: het geeft ruimte voor beraad, het geeft ook ruimte om te rekenen met de reactie van de zondaar.

Wanneer hij de schorsing slechts als belediging ervaart en op dezelfde toon spreekt over een eventuele ontheffing ("je doet maar, als je dan toch per se van me af wilt"), hoeft een kerkenraad daar niet op in te gaan: hij vormt zich samen met de naburige kerkenraad (in het geval van een predikant: samen met de classis) een eigen oordeel. Dat zou in dit geval heel goed afzetting kunnen zijn. Maar wanneer de betrokkene erkent het ambt onwaardig te zijn geworden, en daarom ontheffing vraagt, is ook na schorsing de weg nog altijd open om hem die ontheffing te verlenen. Het dient de vrede in de kerk wanneer door zo'n afloop duidelijk wordt dat beide partijen eenstemmig zijn in hun oordeel: deze zonde mocht in een ambtsdrager niet verdragen worden. Dat vond de kerkenraad (die daarom tot schorsing overging), maar dat vond ook de betrokkene zelf (die daarom ontheffing vroeg). Beide partijen namen hun verantwoordelijkheid.

Dat is echte christelijke vergeving: de zonde wordt niet toegedekt, maar afgewezen. Tegelijk wordt de zondaar behouden om samen met ons te blijven leven van Gods genade.

Oprechtheid stimuleren

Zelfs lijkt het me mogelijk dat een kerkenraad in bepaalde gevallen niet eens overgaat tot schorsing, maar direct ontheffing verleent. Stel bijvoorbeeld dat het met br. F. iets anders

was gelopen. Ja, hij heeft kerkengeld in eigen zak gestoken. En ja, nu hij vanwege zijn ouderlingschap de boeken moest overdragen, vreest hij dat de nieuwe penningmeester het bedrog ooit ontdekken zal. Die spanning wordt hem echter te veel. Hij besluit om zelf open kaart te spelen.

Dat is echte christelijke vergeving: de zonde wordt niet toegedekt, maar afgewezen.

Het zou het een kwalijke zaak zijn wanneer de kerkelijke regels hem daarbij verleiden om opnieuw slinkse wegen te bewandelen: vraag eerst maar ontheffing (om flutredenen, maar zodat ze je niet kunnen schorsen), en

kom daarna met de ware reden op de proppen (als je inmiddels ouderling af bent, en dus geen schorsing of afzetting meer hebt te vrezen). Laat de kerkelijke praktijk zo zijn, dat br. F. wordt uitgenodigd om consequent eerlijk te zijn: 'ik vraag ontheffing uit het ambt van ouderling want ik heb als penningmeester gefraudeerd; in de boeken kunt u het daar en daar natrekken dat de cijfers niet kloppen'. Zo'n schuldbelijdenis hoeven we niet zo enthousiast toe te juichen als de moeder van Micha deed (Rechters 17 : 2,3), om toch br. F. duidelijk te kunnen maken dat hij hiermee op de goede weg is: wij zullen u in de Geest van Christus steunen om op deze weg voort te gaan! Het verlenen van ontheffing zal in zo'n geval dan ook niet betekenen dat het misdrijf in de doofpot wordt gestopt. Wie het weten moet, krijgt het te horen. De nieuwe penningmeester, bijvoorbeeld. Misschien ook de gemeente, wanneer voor hen de jaarcijfers er op eens heel anders komen uit te zien. En zelfs wanneer er geruchten naar buiten sijpelen en de kerkenraad noodzaken tot een publieke reactie, zal hij de zonde niet in bescherming nemen. Maar wel zal hij bescherming bieden voor de berouwvolle zondaar.

Diaconaat

Armoede uit de wereld!

In september gaat de Micha Campagne van start. Deze campagne roept christenen in Nederland op om hun verantwoordelijkheid te nemen voor de armoede in de wereld, veraf en dichtbij, en aan de slag te gaan. Gereformeerde Kerken (vrijgem.) worden gevraagd zich hiervoor in te zetten.

Dit is de uitdaging die uit **Micha 6:8** spreekt:

"Er is jou, mens, gezegd wat goed is, je weet wat de HEER van je wil: niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God." (NBV)

De Micha Campagne maakt deel uit van een wereldwijde beweging, de Micah Challenge, die christenen wereldwijd wil betrekken bij de strijd tegen armoede en voor gerechtigheid, en wereldleiders wil oproepen om zich te houden aan de Millenniumdoelstellingen. De Millenniumdoelstellingen beogen de armoede voor 2015 met de helft terug te dringen.

Aan de Micha Campagne zijn verschillende Nederlandse organisaties en kerken verbonden als deelnemer. Iedere organisatie of kerk die meedoet, geeft op een eigen manier invulling aan de campagne. Het

gemeenschappelijke doel is oproepen tot gerechtigheid en de strijd tegen armoede!

De Micha Campagne gaat op zaterdag 15 september van start en duurt **tot en met juli 2007**. Zondag 15 oktober staat gepland als 'Micha-Zondag'.

De Verre Naasten is deelnemer aan de Micha-campagne en heeft op zich genomen om – in overleg met Diaconaal Steunpunt – de Gereformeerde Kerken op te roepen tot aandacht voor dit belangrijke thema.

Kerkenraden, diaconieën en Z&H-commissies worden geïnformeerd over de manieren waarop aandacht kan worden geschonken aan dit onderwerp.

In het septembernummer van Tot aan de einden der aarde zal brede aandacht worden gegeven aan de Micha-Campagne en ook in de loop van het komende jaar zal regelmatig het thema 'gerechtigheid' onder de aandacht van de lezers worden gebracht.

Zie voor meer informatie:

www.deverre-naasten.nl en www.diaconaalsteunpunt.nl.

Diaconaal Steunpunt

Mededelingen

Dirk-Albert Prins

In deze rubriek komen uiteenlopende korte onderwerpen aan bod. Veel hebben een praktisch karakter, waarbij ook beleidsmatige richtingen worden gewezen.

Toerustingbijeenkomsten

Ook het komende seizoen worden er weer verschillende uiteenlopende bijeenkomsten georganiseerd door Diaconaal Steunpunt. Meld je snel aan via de site, zodat de bijeenkomsten kunnen doorgaan en je zeker bent van een plek.

Oriëntatie in het Diaconaat

Inmiddels hebben al enkele van deze bijeenkomsten plaatsgevonden, zeer geslaagd en leerzaam. Wat heeft dankbaarheid te maken met diaconaat? Wat is de rol van de diaken in een diaconale gemeente? Welke ontwikkelingen spelen er? Hoe krijg ik dat allemaal voor elkaar in mijn ambtstermijn?

Voor wie verhinderd was een herkansing: 7 september in Barneveld, 10 oktober in Hoofddorp, 12 oktober in Heerenveen.

Huisbezoek - gespreksvoering

Hoe voer ik een diaconaal gesprek (huisbezoek)? Voor veel diakenen een serieuze vraag, al was het alleen al omdat veel gemeenteleden de meerwaarde niet zien ten opzichte van het ouderlingenbezoek. Tijdens deze bijeenkomsten is er veel aandacht voor het doel, de opbouw en vormgeving van het huisbezoek. Ook de mogelijkheid om hierin

ervaringen uit te wisselen en (van elkaar) te leren. Schrijf je in: 19 sept. Ommen, 21 sept. Groningen, 26 sept. Bunschoten, 5 okt. Ridderkerk.

Schuldhelpverlening (in financieel en sociaal perspectief)

Een financieel probleem is meestal niet alleen opgelost met wat financiële steun. Vaak zijn op de achtergrond sociale of maatschappelijke factoren een oorzaak voor de problemen. Het ligt daarom voor de hand bij deze problemen integraal te helpen. Samen met De Driehoek worden een aantal avonden georganiseerd. Hierbij wordt o.a. gebruik gemaakt van de deskundigheid van Stichting CSC.

Om de grootte van de zaal in te kunnen schatten: meld je nu al aan: 17 okt. Groningen, 19 okt. Bunschoten-West, 31 okt. Almelo, 7 nov. Zwolle-Berkum, 9 nov. Dordrecht.

schulden hangen vaak samen met sociale problematiek.

Classis

Verder worden er gedurende het hele jaar bijeenkomsten georganiseerd in de classis. Hiervoor ligt het initiatief echter in de classis zelf. Grootste diaconie: prik zo spoedig mogelijk een datum! DS is van harte bereid hieraan een bijdrage te leveren. Kijk op de website voor meer informatie over deze bijeenkomsten.

Website(s)

De website van DS is weer verder aangepast. Hiermee is de toegankelijkheid nog meer toegenomen. Ook zijn de recentste bijdragen aan rubriek 'Forum' te zien op de homepage, zodat het makkelijker wordt om met elkaar te discussiëren. Via de pagina 'Downloads' is ook de pagina met collectepresentaties te bereiken. Deze presentaties kunnen worden gebruikt om te vertonen tijdens de collecte (voor dit doel). Niet direct om de opbrengst te beïnvloeden, maar vooral om de betrokkenheid bij de collecte en het doel te vergroten. De collecte is immers de uiting van dankbaarheid, dit kan niet achteloos voorbijgaan. Denk aan het bekende 'penningske van de arme weduwe'.

Op website gemeente ontbreekt vaak diaconie.

Er mist nog een groot aantal Diaconale Projecten in die rubriek. Bekijk de voorbeelden en lever de eigen projecten aan (in sjabloon) ter lering van je medediakenen in het land!

Opvallend punt: veel gemeenten hebben tegenwoordig een eigen website. Er zitten hele mooie exemplaren en getuigenissen tussen. ECHTER op veel sites is geen enkele informatie over de diaconie of diaconaat te vinden. Is de kerk er alleen voor mensen die serieus de kerk en het evangelie zoeken? Diaconaat is in veel gevallen de ingang waardoor mensen de kerk bereiken. Ook voor mensen met noden mag de kerk er zijn. Juist als de nood het hoogst is kan de redding dichtbij zijn. Een gemiste kans? Dat is moeilijk van afstand te beoordelen. Een aandachtspunt is het in ieder geval wel. Diaconie, je hebt veel uit te delen, verstopt je daarom niet!

Zieken en ouderen in gebed

Geregeld wordt door diakenen de klacht geuit dat bij ingrijpende ziekte van een gemeentelid de diaken pas na de predikant of de ouderling op de hoogte wordt gebracht. Niet zelden pas achteraf. Terwijl een taak van de diaken toch is om te vertroosten met Gods Woord. Goede taakverdeling tussen de ambten is van belang. De diaken is er niet alleen om de praktische klussen op te knappen.

Maar dat terzijde.

Maar laten we dit onderwerp eens van een heel andere kant bekijken.

Vaak wordt bij ziekte en ouderdom voornamelijk gekeken naar wat deze broeders en zusters nodig hebben, welke moeiten kennen ze en welke hulp hebben ze nodig.

Een andere invalshoek is welke gaven hebben ze zelf om in te zetten? Als belangrijkste gave kan worden gedacht aan gebed. Een zieke of oude van dagen heeft doorgaans meer tijd en minder activiteiten, het woord eenzaam is hierin niet direct van toepassing. Wat is er nou mooier om deze tijd in te zetten om te bidden voor de gemeente en gemeenteleden die moeiten kennen. Wat is het ook fijn, als drukke ambtsdrager of gemeentelid, om af en toe te horen dat iemand voor je bidt. Het bepaalt je bij je eigen afhankelijkheid van God en gemeente. Het kan je nieuwe stimulans geven, maar je ook bewaren voor hoogmoed en zelfoverschatting. De drukke mensen in het Koninkrijk hebben een biddende achterban nodig. Dat mogen we elkaar dan ook gerust laten weten, want het gebed hoeft niet geheimzinnig te zijn, het is een wezenlijk onderdeel van ons leven.

Verder kunnen ze ook door het ontvangen van bezoek bijdragen aan hun omgeving. Ze kunnen, hoewel minder mobiel, nog wel degelijk een sociale en diaconale functie vervullen. Zo kan het mes aan meerdere kanten snijden. Door hun levenservaring kunnen ze luisteren en adviseren bij levensproblemen van anderen. Ze kunnen een rustpunt zijn voor anderen, door regelmatig

Wat is het goed om te weten dat iemand voor je bidt.

contacten. Uiteraard spelen de verschillende karakters en situaties een belangrijke rol, dus de afstemming vraagt om weging van meerdere factoren. Elkaar tot hand en voet zijn, betekent geven en ontvangen tegelijk. Hierin mag de diaken stimuleren, “wat er toe mag leiden dat zij God uitbundig danken” (2 Kor 9:12).

Adresgegevens

Diaconaal Steunpunt

www.diaconaalsteunpunt.nl

diaconia@gbouw.nl

Tel. 038-4270480

Postbus 499

8000 AL Zwolle

Telef. avondsprekuur

dinsdag 19.00-20.00 uur

ook via 038-4270480

Bezoekadres

Burg. Vos de Waelstr. 2

Fax 038-4270401

Diaconaal consulent

Dirk-Albert Prins

Verantwoordelijkheid

De oudste dochter van De Boer schijnt bevallen te zijn, onlangs. Ik wist niet dat ze al zover was; bij de laatste bezoeking gaf ze niet thuis en ze komt al jaren niet meer in de kerk. Maar nu ik als wijkouderling niet op kraamvisite ben geweest en er in de kerk niet voor haar gebeden is, komt ze natuurlijk nooit meer. De kerk laat haar dochter en kleinzootje door verwaarlozing verloren gaan, klaagt oma De Boer; ze had me een half jaar geleden toch duidelijk gezegd wat de uitgerekende datum was.

De Vries liep laatst de kerk uit, voor de dienst al. Hij zag ineens dat er een trompet klaar stond om een lied te begeleiden. Dat was niet aangekondigd – anders was hij natuurlijk wel thuisgebleven of een paar dorpen verderop naar de kerk gegaan. Nu gaf zijn overhaaste vertrek nogal wat commotie. Dat had de kerkenraad kunnen en moeten voorkomen, legde een groepje verontrusten later per brief uit: vooraf communiceren wanneer we iets afwijkends doen in de liturgie! Denk om de zwakken van geloof of gehoor die geen getetter aan hun hoofd verdragen! Wee de kerkenraad door wie deze kleinen van de gemeente vervreemd raken!

Van de Brink komt trouwens ook al maanden niet meer in de kerk. Nog steeds boos op Bergsma – wat kan zo'n zakelijk heibeltje toch voortemmeren, alle trekken en duwen ten spijt. Inmiddels ligt de schuld op het bordje van de kerkenraad: doet die dan niks om te bemiddelen? Durven we zonde nog wel zonde te noemen? Waarom wordt Bergsma niet vermaand over z'n dubieuze handel, zegt de kerk daar niks van?

De kerk preekt de verzoening door het Lam, maar onvolwassen zielen maken liever de kerk zelf tot zondebok. Christus wil onze schuld op zich nemen, maar we geven de schuld liever aan gewone mensen. Dan zijn we mooi van onze verantwoordelijkheid af: die vrouw die U mij gegeven hebt, die broeder door wie ik belazerd ben, die blunderende ouderling, die dominee die niet maar niet langskomt en die slappe kerkenraad: zij deugen niet en daardoor mis ik mijn doel, lig ik in zonde neer - ik ellendig mens.

Sceptici beweren dat de gereformeerde leer haar volgelingen klein en onverantwoordelijk houdt, met ons gehamer op Gods almacht, leiding en predestinatie. In werkelijkheid is het vaker niet God maar de kerk die misbruikt wordt om verantwoordelijkheid op af te wentelen.

Als je de schuld aan Christus geeft, ben je er echt van af. Maar juist dan word je voluit verantwoordelijk om zelf het nieuwe leven op te pakken. Geen wonder dat mensen terugschrikken voor zo'n oplossing. Bevrijding is eng als je aan de regelmaat van het gevangenisleven gewend bent, en waarom dader worden als je een levenslang slachtoffer kunt blijven?

Pieters

